

СПРАВА «ФЕСЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF FESENKO v. UKRAINE)

(Заява № 18693/16)

Стислий виклад рішення від 10 жовтня 2024 року

У червні 2009 року заявниця сплатила внесок для членства у приватній кредитній спілці, яка згодом не виконала свого зобов'язання повернути їй сплачені кошти разом із сумою відсотків. У жовтні 2009 року Господарський суд Запорізької області (далі – господарський суд) відкрив провадження у справі про банкрутство кредитної спілки, наклавши мораторій на погашення заборгованості та призначивши розпорядника майна, а у листопаді 2010 року визнав заявницю, як кредитора. Окрім заявниці, господарський суд визнав вимоги ще 244 кредиторів кредитної спілки. Починаючи з 2010 року судові засідання у справі неодноразово відкладалися з різних причин, зокрема через неявку сторін або їхніх представників до суду, необхідність отримання додаткових задокументованих доказів та невиконання розпорядником майна або комітетом кредиторів вказівок господарського суду, неможливість господарського суду призначити нового розпорядника майна. Також господарський суд двічі зупиняв провадження у справі про банкрутство (з 12 березня до 12 грудня 2013 року та з 27 квітня 2018 року до 21 травня 2020 року) до вирішення кримінального провадження, в якому колишні посадові особи кредитної спілки були відповідачами. У травні 2023 року господарський суд знову відклав засідання, не зазначивши дати наступного. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що тривалість провадження про банкрутство у її справі була несумісною з вимогою «розумного строку». Розглядаючи скаргу заявниці, Європейський суд зазначив, що на момент ухвалення рішення провадження у справі про банкрутство триває понад чотирнадцять років в одній інстанції. Європейський суд повторив, що саме держава повинна організувати свою правову систему таким чином, щоб дати можливість своїм судам дотримуватись вимоги пункту 1 статті 6 Конвенції, навіть якщо процесуальна ініціатива покладається на сторони провадження. Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі за затримку, спричинену неспроможністю національного суду призначити нового розпорядника майном, має нести відповідальність держава-відповідач. Стверджувана відсутність процесуальної ініціативи з боку комітету кредиторів у провадженні у справі про банкрутство не повинна звільняти державу від її зобов'язань за пунктом 1 статті 6 Конвенції і той факт, що у цій справі причина затримки полягає не в поведінці конкретного суду, а у самому національному законодавстві, не змінює цю оцінку. Стосовно періодів, коли провадження було зупинене в очікуванні результату вирішення кримінальної справи, Європейський суд не побачив, яким чином судовий процес над колишніми посадовими особами кредитної спілки мав достатній вплив на провадження у справі

про банкрутство, щоб виправдати затримку у понад два роки і дев'ять місяців. Також відповідні рішення господарського суду не містили причин для такого тривалого зупинення. З огляду на зазначене Європейський суд встановив, що тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку» та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
3. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу: (I) 6 600 (шість тисяч шістсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; (II) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості компенсації судових та інших витрат (ця сума має бути сплачена на банківський рахунок її захисника, пана Жовніренка); (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.